

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	6 korona	—	fillér.
Félévre	3	"	—
Negyedévre	1	"	50
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre	4 korona		
Egyes szám ára 20 fillér.			

Felelős szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (Deák-tér 19. szám.)

Hirdetések jutányos árban vételnek fel.

Nyitlér sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Magyar kereskedelem.

Tartok tőle, hogy még azt fogja valaki kérdezni: *hát ilyen is van?*

Igen, mert a mi kereskedelmünk minden inkább, csak *nem magyar*.

Akár magukat a kereskedőket tekintjük, akár az anyagot, melyet forgalomba hoznak, akár magát a kereskedelmi nyelvet — be kell vallanunk, hogy nemzeti szempontból nagyon sok kívánni valót hagy hátra...

Sőt bátran ki mondjuk, hogy ma már a *tisztas kereskedelem* ugyyszólván haldokló napjait éli!

Ne csudálkozzanak ezen. A kereskedő pályára olyan elemek özönlöttek és foglalták el az uralkodó helyet, melyek sem képességüknel fogva, sem más okokból oda éppen nem valók. A tisztas versenyt, a szoliditást a merev spekuláció, sőt a becsapási rendszer váltotta fel. Az olyan elemek, melyek más téren már nem boldogulhattak: a kereskedő pályára szaladtak. Uton-utfélen szatócsboltok nyitlak és ezek is már kereskedő név alá foglaltattak. A hamis bukások, a hihetetlen manipulációk, melyekkel a törvényt kijátszák: ugyyszólván az alsóbb rendű foglalkozások közé juttatta a kereskedelmet, sőt kezd általánosan

az a tudat gyökeret verni a társadalomban, hogy a mai kereskedő világban *tisztességes ember nem is boldogulhat*.

És hogy e tudat nem minden alap nélkül való, bizonyítja azon szomorú, sőt megdöbbentő dolog, hogy a régi, tekintélyes, független, szolid, valódi uri kereskedők eszdesen kezdenek a piacról félrevonulni!

Tessék csak Szatmáron körül nézni, és igazat fog ebben adni nekünk az elfogulatlan szemlélő.

Azért joggal várhattuk, hogy a Miskolcra — kongresszusra gyűlt kereskedőink ezen irányban fognak működni. Ezen sebeket fogják feltárni! A kereskedelem magyarrá való tevésén gondolkodni. A tekintély visszaszerzésére fognak törekedni. Hogy mikép lehetne beolvadni a kereskedő világnak a magyar középosztály keretébe.

Nem tették! A helyett gyermekek műajajgatásokat végeztek épen azok ellen, a kik a magyar kereskedelmet hivatva vannak megmenteni. Jajgattak a szövetkezetek ellen, mint az olyan emberek, kik bár torkig vannak, azért mégis félnek az éhenhalástól. Nevetséges csipkedésekkel és veszekedésekkel hoztak olyan határozatokat, melyeket boszanko-

dás és arczpirulás nélkül nem olvashat az ember.

Annál csattanósabb dolog történt aztán Kassa városában! A kereskedőktől kicsinyelt, kigunyolt agrárok s főleg a perbenyiki gróf, Mailath József oly hatalmasan tárta fel a magyar kereskedelem ügyes bajos dolgait, hogy talán ennyi erővel, tudással maguk a kereskedők sem lennének erre képesek. Abban a beszédben ki van mutatva, hogy milyenek kell lenni a magyar kereskedőnek, ha azt akarja, hogy a középosztály tagja legyen. Meg van vonva hatalmasan a korlát, melyen túl a tisztas kereskedelemnek terjeszkednie nem szabad. Ki van mondva, hogy addig a kereskedelem *nem lehet magyar*, nem lehet egészséges és életképes, míg ott a tért más elemek el nem foglalják. Felhívja tehát a nemes gróf a magyar középosztályt, hogy vegyék igénybe a kereskedő pályát, neveljék úgy gyermekeiket, hogy egykor azok a magyar kereskedelemnek megteremtői lehessenek.

No hát ilyen őszinte szeretettel, aggódással, hatalmas tanácsokkal válaszoltak a Kassán gyűlésező agrárok a kereskedők kiabálásaira. Mert valóban okosabban tesznek vala, ha a más házának seprése helyett a magukét seprik vala. Nagyon

TÁRCZA.

Jel.

Késő ősz volt már. Sűrű hópelyhek hulltak a keményre fagyott utra, mintha benne lennének a télben. Nagy csapat varjuszállt a tanya felett, mint valami sötét felhő. Lärmázva ültek a sugár, leveletlen akác-fákra. Estefelé az idő lanyha lett, a nap vérvörös arczal nézett vissza a magas, komoly iskolára, a melyet egy áldott kéz, kegyes grófnéknak emeltetett, hogy azok az apró emberek, a kik a szülői házban talán mást sem hallanak, mint káromkodást, tanulják meg azt, a mi az embert boldoggá teszi. Tanuljanak meg imádkozni.

Egy ilyen őszi este jöttem ide. Fiatalos kedvvel. A lelkem egy ábránddal volt elfoglalva. Istenem, hogy fogom én ezeket a romlott apró jószágokat megtanítani minden szépre, minden jóra. A lelkemet fogom beleönteni mindenikbe. A szívemet fogom átültetni a kebleikbe. És olyan végtelen boldogság fogott meg egy pillanatra, hogy szerettem volna felujjongani. Én leszek ennek a kis

családnak az apostola, én fogom megmutatni az utat nekik, a mely az igaz szeretethez vezet. Ajkamon az a krisztusi intés: „Fiakáim, szeressétek egymást.”

Este volt már, sötét is egy kiesít, a mikor bevezettek abba a három lépés szélességű szobába, a mely ugyanolyan hosszú is volt. Egy pár fenyő butor volt csak benne. Szegényes egyszerű a szoba, de elég egy nem nagy igényű embernek. Az utazástól eltörődötten mély álom fogott el s álmodtam sok szép mindent. Bohó álmok! A lelkemet mindenik olyanná tette, mint egy virág. Élni kell itt, élni; ezeknek az apró, vad embereknek. Várnak már engem. Hallom, a mint kedves csicsérgéssel kívánnak jó reggelt az „uj tanító urnak.” Aztán elvont ez az álom egy pillanatra. Az elődöm, egy sáppadt vézna fiatal ember állt előttem, a kit innen kísérték ki a temetőbe. S a mint kiégett szemével álmagon nézett körül a szobában, úgy tetszett nekem, mintha felemelte volna kiaszott ujját s egy irány felé mutatott, a hol pedig nem láttam semmit, csak a komor sötétséget. Nézttem, nézttem sokáig. Egy árva sóhaj fakadt fel a kebléből, mintha vádolná a megváltoztatatlant,

aztán szomoruan fordult meg s egy pillanat múlva már nem láttam többé...

Nem vagyok babonás. Nem ijeszti az éjszaka sötétje, nem a rémes temető: semmi. Nem is akarom elhinni azt sem, hogy vannak jelenségek, a mik megkapják az ember lelkét. De az az árny soha sem hagyott el többé. Nem tudtam elúzni magamtól. Ha boldog voltam rögös pályámon; ha fájó könyek tolultak szemembe; mikor az emberek közönye fáj a lelkemnek; ha segíteni kellett a szegényen: mindig megjelent Halvány arczával s intő kezével ott állt előttem némán, mint egy régi ismerős.

Évek multak. Megszoktam már a sok megpróbáltatást. A lelkem, meg a szívem átalakult. Minden, a mi körülfogott, a mi megragadta a lelkemet, már ismerős volt, már egyik sem volt a régi. Az én kis népem, a mely mint a mező tavasszal, a becsületesség, a boldogság szines virágaiba öltözött, megbecsült, szeretett. A jó tanítót — így neveztek engem — szeretetükkel vették körül. Büszke voltam és boldog. Avagy van-e nagyobb boldogság, mint magunknak megteremtteni egy virgos kertet, a nép szívét-lelkét nemesíteni abban a kertben s a kö-

elkelne már! Dehát hiszen Miskolcson talán nem is az igaz, magyar kereskedelmi világ gyülekezett! Ugy kell lenni! Akkor meg azokat a határozati javaslatokat — kalács alá kell rakni, persze a kemenczében!

A magyar munkásosztály érdekében.

Nem új már a panasz, hogy gyárainkban, ipartelepeinkben s különféle vállalatainkban a magyar munkásokat kiszorítják és külföldi munkásokat alkalmaznak. Szociális bajaink egyik rugóját ebben is föltaláljuk.

Hogy csak közletről, Szatmár városából hozzak példákat: ott van a közúti hid építése, ott vannak az aszfalt-, beton- és villamosági munkálatok, ott van a hegyi vasút kiépítése, most folynak az utczaburkolatok — mind eme vállalatoknál kétszer annyi az idegen munkás, mint a magyar.

A város eladta erdejét; a kivágott fák földolgozásához külföldi munkásokat alkalmaznak. Amint kiköthette a város, hogy a vevő tartozik a fák földolgozására városunk területén gyártelepet állítani, ép úgy kiköthette volna azt is, hogy csak magyarországi munkások alkalmaztassanak. És ugyanezen kikötést tehette volna a többi vállalkozókkal szemben.

De ki törődik nálunk a szegény magyar munkásosztállyal?

Nagy hibája a városi tanácsnak és közgyűlésnek az a lethargia, melylyel minden vállalatnál a magyar munkásosztály vitális érdekei iránt viselkedik. Nálunk, úgy látszik, senki sem törődik azzal, hogy vállalkozóink jórészt külföldi munkásoknak adnak keresetet.

És így van ez nemcsak nálunk, hanem az egész országban. Üres szóbeszéd a hazafiassággal könnyen megalkuvó vállalkozók azon ürügye, hogy bizonyos munkák végzésére a magyar munkás képtelen.

Minden szakmánya vannak kitűnő magyar munkások. Hogy csak egy példát említek: a famunkálatokra és az utczakövezésre kiválóan alkalmasak a székelyek. Romániában e munkáknál ezelőtt nem tudták nélkülözni a székely munkásokat. Hozzánk

zéken egy árnyas fa alatt, az ő becsülésük kedves, zöld fája alatt pihenni ki a fáradalmakat? Nincsen, sehol sincsen. Ezt az én kis fészkeket nem veri fel rajával a kufar tömeg. Azt a kertet nem lepi be a gyom. Én vagyok itt kertésze az emberi szíveknek s védő kezekkel tépem ki az emberi gyöngeségeket csiráját is.

Boldog vagyok, nagyon boldog vagyok! . . . Ime ezüstös fürteimmel játszik az esti szellő, a sárga napsugár. Nem vádol a lelkiismeret, mert a mit reám biztak, becsülettel végeztem el. Nyugodt vagyok. Az a boldogság, a melyet csak olykor szakított meg életemben az ember, aki erősebb volt nálam, most is itt áll a lelkem elrejtett zugában. Érzem, hogy az a munka, a melyért a jutalom a boldog meglepedés, — becsületes volt. Ezt az életet, a mely másoknak talán keserű, talán nehéz, megfutottam a kötelességtudás száraz kenyérével. Nem kívántam soha olyat, a mi a lelkem nyugalomát zavarta volna meg. Olyan volt az életem, mint egy álom, s csak a tovább tartó eszdes estét kérem még az Istenemtől. — Hát miért jelentél meg? Fenytetni akarsz? Nem érdemlem meg a te átkodat. Nem, látom nem is átkozódol, hiszen mosoly vonult vé-

pedig e munkák végzésére olaszokat s krajnai németeket importálnak. Bizony ferde állapot ez nagyon!

Volt arra is eset, (nem is olyan régen) hogy egy magyarországi híres építő vállalat jó és kipróbált magyar munkásokkal kitanította a külföldieket s aztán elbocsátotta a — magyarokat.

És mindezt az állapotot, melyhez hasonlót Európában, más civilizált országban hiába keresünk, a legnagyobb éheltetlenséggel túri a magyar társadalom.

Lueger bécsi polgármester, a napokban kiutasította Bécsből az összes külföldi munkásokat, ezek közt 2350 magyart is. Nem volna-e *időszerű* és *indokolt*, hogy a magyar városok kövessék e példát: tiltsák ki a külföldi munkásokat, s ha másutt nem, legalább a polgárok adójából fizetett vállalatoknál adjanak végre elsőséget a magyar munkásoknak?!

Nagyon is *időszerű* volna, mert ijesztő arányokban terjed nálunk a munkásszocializmus, — nagyon is indokolt, mert érthetetlen, hogy mindenütt külföldi munkásokkal találkozunk, midőn a magyar munkásokat éhezni látjuk feleségeikkel és gyermekeikkel.

Nem frázis ez, de szomorú tény, nem idejéltmult sopánkodás, de aktuális fölvetése egy oly kérdésnek, mellyel nálunk nem szoktak törődni.

Ime Csikmegyében kitört az éhínség! A lakosság munkabíró része csapatostól hagyja el az országot, hogy idegenben keressen foglalkozást. Ezeket a csapatokban kívándorló munkásokat az oláh határország nem engedte át a határon; Oláhország, mely eddig nem tudott ellenni a székely munkások nélkül, — most nem engedi be azokat. Ezek a derék szorgalmas székelyek most elmentek munkát keresni Biharba s Erdély nyugati részébe. Otthon maradt családjaikról a hatóságok gondolkodnak, hogy az éhhaláltól megmentésük őket.

Mi pedig tovább is külföldi munkásokkal dolgoztatunk!

Járványnál a kór először a szegényebb osztályt támadja meg s csak azután lesz általánossá. Ezt a szabályt követi Magyarországon a terjedőtömegnyomor: először a leg-

gig viaszszárga ajkadon. Látom, hogy te is azt mondd, a mit annyian mások, hogy fáradalmaim után térjek pihenni. De nem tudok. Mert, ott a völgyben, a kis templom mellett gyermekesereg énekel egy édes dalt — ismered-e őket? Az enyéimek ők. A lelkem másai. A szívem az ő szívök, a jószágom az ő jószágok. Nem tudom elhagyni ezt az ártatlan sereget. Drágább nekem az a kis csoport, mint a reggeli fény. Csak ne fenyegezz. Hát elmegyek. De nem tehetem anélkül, hogy meg ne köszönjem a jószágod. Mert te kísértél keresztül az életem. Most, a mikor öreg vagyok, mikor csak a lelkem fiatal még, most is velem vagy. Te az életemben megvédtél a bajtól, segítettél a boldogságban előhaladni. Előttem jártál, megjelentél álmaimban s én féltem tőled. Most már nem félek. Tudom, hogy csak jót akartál. Sáppadt arcod, látom, sugárzik az örömtől, hogy én boldoggá tettem ezt a kis népet. Köszönöm neked, köszönöm.

. . . Ide hallik az estharang kedves zengése. „Ave Maria“ dallama ide hallatszik kis falumból. Én is imádkozom, aztán nyugodni térek. . .

Károlyi Lajos.

szegényebb osztályt, a munkásokat pusztította s márátragadt az őstermelő parasztszállyra is.

A parasztság, az alföldi városok tanya-gazdaságait kivéve, uzsora és osztály által a létminimumra szorítva földje megmiveléséből megélni alig képes. Egy újfajta jobbágy-ság keletkezett a takarékpénztárak s a zsidó tőkepénzesek jobbágy-sága, kik saját házukban és földjükön inkább bérlők, mint tulajdonosok.

Ezek megmentésére — hála érte néhány lelkes főúrnak, s Darányi miniszternek — dicséretes mozgalom indult meg az egész országban. Bizunk e mozgalom sikerében s hiszszük, hogy a gazdaosztály kiaknázására alakult zsidó ringek ellen, melyek a termelés és fogyasztás közé ékelve magukat, élősdi existenciájukkal mesterkélt korlátokat emelnek az árak természetes alakulása elé, diadalt fog aratni a gazdasági termelés életfentartásaért vívott harc.

De ki fogja megmenteni a magyar munkásosztályt? Ki indított érdekükben már mozgalmat? A munka-közvetítés intézménye nagyon partikuláris és idáig csak mostohagyermek volt a hazának, azért züllött el annyira.

Pedig kötelessége minden hazafiasan gondolkozó és érző embernek a maga körében adhatni, hogy ezen osztály helyzetén segítve legyen. Ideje volna, hogy a társadalom, a városok, az országgyűlés, a kormány valamit törődjenek már az annyira elhanyagolt magyar munkásosztály nem csekély fontosságú érdekeivel is.

Nem szégyen-e az ránk nézve, hogy idegen munkásokat dédelgetünk akkor, midőn véreinknek, magyar munkásainknak munka híján nincs más menekülésük, csak a — *kivándorlás*.

És minő része az a magyarországi munkásosztálynak, amely kivándorol? Sajnos, hogy nem a selejtes része, (mint azt a Szamos egy vezércziközje, valami Steuer Á. állította.) — A hosszú, bizonytalan utnak és még bizonytalanabb jövőnek csak azok a munkások mernek neki menni, kikben energia van s egészséges életösztön; tehát a kivándorlás a nép javát, legmunkabíróbb férfait viszi el, az itthon maradt már gyöngébb kvalitás.

Szomorú állapot, hogy a szegény magyar munkásoknak még munkát sem ad hazájuk. Igazi exlex polgárok ők! Politikai joguk nincs, mert kívül esnek a cenzuson. De élniük kell, — fizetni, szolgálni, engedelmeskedni, különben megexekválják, s ha nagyon lármáznak, be is csukják őket. Csoda-e; ha ezek a kitagadott milliók csak a kenyérért imádkoznak, s nem a hazáért is? Pedig mindez másként is lehetne!

Van munkás karuk, erejük, szorgalmuk, ügyességük, és mégis éhezniük kell. mert nem engedik őket keresethez saját hazájukban a vállalkozók és gyárosok által importált külföldi munkások.

A magyar munkásosztály pusztulásában magyar társadalmunk gazdasági tévedései és bűnei mintha beszélni kezdenének, mintha önfeledt őszinteséggel dicsekedni kezdenének mindazzal, amit e néposztály vitális érdekei ellen évtizedeken át elkövettek s még ma is lépten-nyomon elkövetnek.

Ez nem maradhat így. Ez ellen tenni, cselekedni kell. Nemcsak Szatmáron, de az egész országban. Meg kell menteni a magyar munkásokat a magyar hazának. Elvégre ezek is ami véreink!

Annak a lethargiának pedig, mely a magyar munkásosztály elzüllesztését, s a nem magyar honosságú munkások beözönlését idézte elő, meg kell szünnie, mert a „laissez faire“ elve előbb-utóbb hazánk munkás osztályának teljes koldusbotra jutását okozná.

—sz.

„A Szatmári-Kör“.

Budapest, 1900. okt. 13.

A szatmári ifjuság az 1896-iki millenáris év emlékére egy eszmékben fönséges, törekvéseiben ideális áldozatot hozott a haza sz. oltárára. Megalapította Budapesten a „Szatmári kört“. Oly tény ez, mely hiven szimbolizálja a szatmári ifjuságnak józan gondolkodását, egymás iránt tanusított baráti vonzalmát. Megnyilatkozása a közösség szellemének, melynek esirait ott, annak a feledhetetlenül kedves városnak falai között, plántálták szívükbe. E szellem hatványozza törekvéseiket s ösztönzi őket arra, hogy ne hagyják egymást tovaragadtatni a rohanó világáradattól, mely már csaknem minden életnyilvánulásában a nemtelen felé hajlik, hogy támogassák egymást szellemi és társadalmi téren, hogy segítségüket nyujtsanak egymásnak akkor, mikor az élet nehéz viszontagságai és küzdelmei teljesen kimerítették az ambiciozus fiatal embert. Ha valamikor és valahol szükség volt egy ilyen intézményre, úgy itt a fővárosban kellett az, hová városunk s egész megyénk ifjusága jön fel tanulmányait tovább folytatni valamely felsőbb iskolában; de hol a megélhetés nagyon nehéz és gondot okozó, különösen azoknak, kik szülői szubvenálásban nem részesülnek, kik kényszerítve vannak arra, hogy fáradságos munka útján szerezzék meg a mindennapit. Ha most áll egy intézmény, mely céljául azt tűzte ki, hogy városunkból feljött szegény sorsú ifjakat anyagilag támogasson, akkor ez intézmény a humanitás szempontjából is áldásos missiót teljesít. De nemcsak a humanitás elve, hanem az a számtalan mellékkörülmény, mely létezésének életet adott, hangosan követeli, hogy ez az intézmény, mely ily nemes intenciókon alapult, éljen, viragozzék fel.

A szálló ige testet öltött, a nemes intézmény létrejött „Szatmári kör“ ezim alatt. Szülő városunkban nagyon kevesen tudtak létezéséről s akik tudták nagyon sötét színben látták. Én, ki e körnek multját megalakulásától kezdve ismerem, legyen szabad hű képét adnom annak, hogy miért nem felelt meg ez intézmény a várakozásnak, s melyek voltak azon okok, melyek áldásos működése elé akadályokat gördítettek.

Mindjárt megalakulása után kommunikékben fennen hirdették, hogy mily magasatos eszmék dobogtatták sziveiket akkor, midőn ez intézménynek életet adtak. Telekürtölték a fővárost, fölfújták az egész dolgot. Semmitmondó működésükhöz a fényes gratulációkat elfogadták, s csinos jegyzőkönyvet véstettek róla, holott e működés a valóságnak még csak árnyéka sem lehetett. Majd megváltozott a körnek programja és oly törekvések kaptak lábra, melyek mintegy előre látni engedék a kör hanyatlását. Végre csakugyan abba a stadiumba jutott, hogy a lefolyt iskolai évben meg sem alakulhatott. Szomorú valóság ez, melyről mind ez ideig sokan nem tudtak. Ilyen előzmények után gyűlt össze ma a fővárosban tartózkodó szatmári ifjuság, hogy a régi kört törölje, melyhez annyi kellemetlen emlék fűzi, s hogy egy új kört alakítson, mely minden tekintet-

ben kifogástalanul megállja helyét. Elsőnek Pászánk Mihály IV. é. technikus szólalt fel, szép szavakban ecsetelte az összejövetel célját. Majd Maruska János III. é. böles. hallgató nagy gonddal összeállított munkáját olvasta fel, melyben rámutat a körnek multjára, a nem szakszerű adminisztrációra s a szomorú tapasztalatokra, melyeket mint köri tag szerzett. Javaslatot terjeszt a kör elé, melynek tárgya egy új adminisztratív bizottság szervezése. Majd említést tesz azon kellékekről, melyek a kör fölvirágzására legüdvösebben folynának be. A kör jegyzőkönyvi dicsőre méltatta Maruska fölolvását, s határozati javaslatát egyhangulag elfogadta. A tisztikar a következőképpen alakult meg: elnök Pászánk Mihály, IV. é. technikus. Alelnök: Maruska János, III. év. böles. hallgató. Titkár: Kocsis József, III. é. böles. hallgató. Főjegyző: Merker Márton, I. é. böles. hallgató. Háznagy: Méder Mihály, II. böles. hallgató. Ellenőr: Deutch Viktor, I. é. j. hallgató. Pénztáros: Kegyes István, I. é. böles. hallgató. Könyvtáros: Nagy Ernő, I. é. technikus. Bizottsági tagok: Vörös János, Fekete Antal, Jaczkó Gyula I. é. j. hallgatók és Bakó Béla I. é. orvt. hallgató.

Az ujonnan megalakult tisztikarnak most már kétszeres erővel kell dolgozni azon, hogy a nem épen kedvező előtéteteket eloszlassa. Miként oldják meg feladatukat, megmutatja a jövő.

Olti Antal.

székes fővárosi h. tanító.

Hirek.

Tisztelettel kérjük mélyentisztelt előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetési díjaikat és a hátralékokat kiadóhivatalunkba minél hamarább beküldeni.

Főuri nász volt hétfőn, okt. 15. délelőtt Szatmáron a püspöki kápolnában. A Gondviselés társadalmi életünk két kiváló tagját fűzte össze a házasság szentségében, kiket mindnyájunk igaz tisztelete, nagyrabecsülése vesz körül. ifj. br. Perényi Zsigmond országgyűlési képviselő vezette oltárhoz szentkátolnai Cseh Etelkát, Ráthonyi Aladár özvegyét. Tanuk br. Perényi Péter nagydobosi és Jékely Zsigmond géberjéni nagybirtokosok voltak. Az esketést Müller Károly m-szigeti főesperes plébános végezte a szatmári helyettes lelkész és a szentszéki jegyző assistentiájával. Az ünnepélyes szertartás esőndben, csak a legközelebbi családtagok jelenlétében történt.

Három milliós alapítvány. Gróf Pálffy János pozsonymegyei dúsgazdag, 71 éves főur 3 millió koronát érő összes vagyonát a magyar állami kincstárra hagyta oly célból, hogy annak kamataiból vallásfelekezeti különbség nélkül a magyar érzelmű középosztály családjából származó polgárság gyermekei évi nevelési pótlékkal támogattassanak a középiskolától kezdve a felsőbb rangú intézeteken át egyenként 700 korona ösztöndíjjal, melyet az iskolai hatóságok felterjesztései alapján a kormány adományozna a folyamodóknak. A vagyon tulajdonjogát a nemeslelkű alapítványtevő már most a magyar kormányra ruházta át, haszonélvezetét azonban élete végeig még magának tartotta fenn. A birtokhoz tartozó, Cseszte község mellett fekvő Vöröskő várát gyöngye egészségű középiskolai tanárok és tanulók üdülhelyének szánta.

Pápai kinevezés. Ő szentsége Szabó István püspöki titkár és irodaigazgató pápai kamarásnak nevezte ki.

Esküvő. Ostadál Jenő, erdészmérnök a gróf Károlyi Gyula örökösei erdői uradalomban, e hó 20-án esküszik örök hűséget Nagy Lionka kisasszonynak, Nagy József hallmii ügyvéd gyámleányának. — Szilágyi Ambrus honvédfőhadnagy Deésről e hó 15-én vezette oltárhoz Fankovics Sándor munkácsi főgyimn. igazgató leányát, Ilma kisasszonyt. — Egyri István dr., törvényszéki aljegyző tegnap esküdött örök hűséget özv. Kohányi Kálmánné urnő leányának, Gizella kisasszonynak.

Kinevezés. A debreczeni kir. itélőtábla elnöke Kállay Antal debreczeni és Pászánk Sándor szatmárnémeti lakos végzett joghallgatókat a debreczeni kir. itélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű díjtalan joggyakorlónak nevezte ki. — A vall. és közokt. miniszter Mihálka Mária okl. óvónőt a felsőbányai állami óvodához óvónőnek nevezte ki.

Jótekonyság. Özv. Sztáray Antalné grófnő ő méltósága a vinnai rk. iskolaj. újjáépítési költségeinek fedezésére 1000 (egy ezer) kor. méltóztatott adományozni, mely nagylelkű adományért ez uton is hálás köszönetet mond Blázsek Géza, vinnai rk. plébános.

Gyászhir. Uray Jánosné, szül. vehézi és kislaludi Révész Erzsébet, e hó 11-én d. u. 4 órakor életének 69-ik, boldog házasságának 47-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után elhunyt. Földi részei e hó 13-án d. u. 3 órakor tettek örök nyugalomra, az engesztelő szent mise áldozat pedig e hó 15-én mutatattott be az egek Urának. — Faulvetter Juliánna Mártha, irgalmas nővér, ki csak nemrég lett az ungvári közkórházhoz ápolónőnek küldve, e hó 12-én éjjel, életének 25-ik évében rövid betegség után elhunyt. — Tócskay József egyházmegyénk áldozópapja, rk. plébános, a mult vasárnap hosszas betegség és a halotti szentségek ájtatos felvétele után Lápos-Bányán elhunyt. Hült tetemei a hívők osztatlan részvéte mellett nagy közönség jelenlétében tegnap tettek örök nyugalomra.

Orgonaszentelés Csengerben. A csengeri róm. kath. hitközség pompás új orgonát állított templomába. Az erős szerkezetű, stylszerűen épült, sok és kellemes hangú változattal felszerelt orgonát a széltében jóhírnévnek örvendő Rieger-testvérek építették 2320 korona költségen. Az lsten dícsőségére és a hivek áhitatának fokozására emelt hangszert f. hó 14-én a filiális egyházakból is nagy számban egybegyűlt hivek őszinte öröme Pály Ede, kerületi h. esperes szentelte fel nagy ünnepélyességgel. A szentelési szertartás befejezése után ugyancsak a h. esperes énekes nagy misét mondott segédlettel; evangelium után pedig a hivek felé fordulva költői szárnyalású, meleg hangú beszédet intézett hozzájuk. A sz. mise alatt Méder Mihály, szatmári tanító és zene-tanár, a nála már megszokott művészettel orgonált, Ekkel Lajos, szatmári káplán, pedig énekelt.

Megyei közgyűlés. A mult esőtörtökön tartott megyei közgyűlésen történt meg királynéknak arczképének leleplezése nagy ünnepesség között. A gyűlést a főispán nyitotta meg kegyeletos szavakkal áldozván szeretett királynéknak emlékének. Ezután Bösszörményi Sándor tartotta meg nagy hatású beszédét, mely után óriási taps és éljenzés hangzott fel a közönség soraiban. Ez az aktus volt a gyűlés fénypontja. Megválasz-

totta az egyes szakbizottságokat. Intézkedett a közgyűlés, hogy a vármegye képviseltesse magát Vörösmarthy Mihály koszorus költőnk 100 éves születésének évfordulója alkalmából Székes-Fehérváron rendezendő ünnepségeken. Ki lettek küldve: Nagy László alispán, Hosszú Aladár főjegyző, N. Szabó Antal, Balásy József, Govrik Ödön, Jékely Zsigmond, Domahidy Elemér és Szuhányi Ferencz bizottsági tagok. Az egy százalékos közművelődési pótadás egyhangulag elfogadta a közgyűlés.

Matiné. A Kölesey-kör, mely az előbbi években igen szép és dícséretreméltó eredménnyel működött az izlés nemesítésén, a jövő vasárnap tartja ez idén első matinéjét. A program élvezetesnek ígérkezik, nevezetesen a felolvasást a mindig humoros dr. Fodor Gyula fogja tartani, ki már nem egyszer hozta közönségünket derült hangulatba. Szintársulatunk kedvelt drámai hősnője, Holéczy Ilonka szavalattal vesz részt. A honvédezenekar szintén közre fog működni.

Eljegyzés. Kosinszky Károly rahói kir. járásbírósi albiró eljegyezte Medveczky A. toronyai g. k. lelkész kedves és művelt leányát, Emma kisasszonyt. — Legeza Gábor huszti segédtelekkönyvvezető jegyet váltott özv. Köncs Sándorné leányával, Klárka kisasszonnyal Nevelőfaluban. — Juhász József rk. elemi iskolai tanító, lapunk belső munkatársa, a múlt vasárnap váltott jegyet özv. Andrassy Gáborné urnő szeretetreméltó leányával, Mariska kisasszonnyal. — Szilvay Sion munkácségyházmegyei végzett papnövendék jegyet váltott Bacsinzky Mihály nagylucskai gör. kath. esperes lelkész leányával, Bella kisasszonnyal.

Arany zsinórtája. A honvéd zenekar karmesterei nincsenek megelégedve az uniformissal, illetve annak zsinórtájával. Diszegebb illeti meg őket egybehangzó vélemény szerint. E czélból e hó 24-én az ország összes karmesterei összejönnek, hogy egyöntetű megállapodás útján kérelmeket a miniszter elé terjeszszék, mit egy küldöttség fog eszközölni. Az értekezletre honvéd zenekarunk jeles karmestere, Nyáry József is felutazott a fővárosba.

Új postahivatal. Szatmárvármegye Nábrád községében Nábrád elnevezéssel e hó 16-án postamasteri kezelés alatt teljes fel- és leadási szolgálattal működő postahivatal lépett életbe. Ezen postahivatal postai összeköttetését a Nábrád és Fehérgyarmat között mindkét irányban naponként egyszer közlekedő gyalog küldöncz járással fogja kapni és Kérszemjénen át Panyola községbe kézbesítő és gyűjtő gyalog-küldönczjáratot fog fenntartani. A postahivatal postatakarékpénztár közvetítő hivatala gyanánt is fog működni. A postahivatal kézbesítési kerületébe Kérszemjén, Nábrád és Panyola községek tartoznak.

Templomszentelés Csecsehón. Folyó hó 7-én gyönyörűen szép és megható ünnepély helye volt a n-zalacska rk. anyaegyházhoz tartozó Csecsehó községe. E napon ment végbe a magyar kereszténység 900 éves jubileuma emlékére épült új kath. templomnak felszentelése. — Hosszu idő óta táplált óhajuk volt ez a csecsehói hívőknek, minek teljesülése végett a minden jó és nemesért lelkesedő buzgó plébánosuk, Tahy Ábrahám vezetése mellett bámulandó szorgalommal munkálkodtak, hogy úgy szólván saját filléreiből mielőbb felépülhessen templomuk. — Fáradságos munkájuknak, nemes, dícsérendő áldozatkészségüknek ime a jutalma: ott áll

a szép templom, mely nagyság, diszesség csín tekintetében a környék bármely templomával kiállja a versenyt. Már a kora reggeli órákban gyülekezett a hívő nép a központi esperesi kerület minden községéből N. Zalacska. Innen a kerület egy papjának vezetése mellett indult a ritka ünnepségre, hol már több százra menő hívő gyűlt egybe, még a gör. szert. katolikusok közül is, kiket Máthé Miklós lasztoméri gk. lelkész vezetett. 9 órakor érkezett meg Hehelein Károly prépost-kanonok. — Csechiczky József kerületi esp., Fialkovszky szentszéki tanácsos, Buzinkay, Blázsek, Tahy, Horaczius plébánosok és Pásztor káplán kíséretében a zászlókkal fellobogozott új templom megáldására. — A felszentelési szertartás végeztével Blázsek Géza vinnai plébános lépett a szószékre s rendkívül hatásos beszédet intézett a mintegy 2000-re menő egybegyűlt néphez. — Ezután kezdetét vette az első szt. mise-áldozat. Melyet Hehelein Károly prépost-kanonok mondott az összes kerületi-papság segédlete mellett. — Nagyban emelte az ájtatosságot özv. Sztáray Antalné és Sztáray Sándorné grófnők megjelenése, kik az egész istentiszteleten példás buzgósággal térden állva vettek részt. Délben Tahy Ábrahám plébánosnál fényes ebéd volt, melyen az első felköszöntőt a házigazda mondotta, éltetvén a püspök ur ő Méltóságát, ki áldozatkészségével nagyban elősegíté a templom felépítését; majd Hehelein kanonokot, a kerület forrón szeretett egykori főesperesét éltette, ki nemes szívének egész lelkesedésével s nagy örömeinek igazi kifejezésével jött el a távolból a templom felszentelése végett. — Utána Hehelein kanonok a példás buzgalmu csecsehói népet éltette s annak buzgó plébánosát, Tahy Ábrahámot, a szilárd akaratu s erős kitartásu férfit, ki első sorban az érdem, hogy a templom már fönn áll Csecsehón. — Buzinkay plébános özv. Sztáray Antalné grófnőért emelt poharat, ki jó szíve sugallatát követve nagy értéket képviselő adományaival járult a csecsehói hívek ernyedetlen munkájához. Másnap Szennán esperesi gyűlés volt, hova Hehelein kanonok is elkísérte paptársait, kiktől távozásakor igen érzékeny búcsút vett.

Óvoda-vizsgálat. E hó 14-én tartotta meg Madarászton Farkas Ilona óvónő, mint a nyári gyermekmenhely vezetője a szokásos zárvizsgálatot. Meglepte a jelenlevő szépszámú vendégeket egy részről az a gyermeki ragaszkodás, melylyel szeretett óvónőjükhöz viseltettek, másrészt az a könnyedség, mit az apró-cseprő gyermekek feleleteiben észleltek. Az óvoda fényesen volt diszítve, mi szintén az óvónő izlésére vall; a ki kitartó buzgalommal mindvégig vezette az óvodát.

Színházi műsor. Szerda: Bolond (operette) Csötörtök: Családi örömök (vigjáték). Péntek Sulamit. Szombat: Talmi hercegnő. (operette)

A nagykarolyi esperesi kerület papsága okt. 10 tartá őszi gyűlését Csanáloson. A kitűzött tételek mind megfejtettek. Gyűlés után fényes ebéd volt a helybeli plébánosnál, melynél eszmedus felköszöntők hangzottak el. Jelen voltak: Kosztra Ignác esperes, Dr. Jordán K. apát, Brázay J., Czireizer A. szentszéki tanácsosok, Palczér E. házfőnök, Soltész E., Matlaszkovszky L. plébánosok, a kaplonyi adminisztrátor és Dr. Csókás V. káplán.

Szép szüreti ünnep volt 14-én Ér Körtvélyesen Boér Endre nagybirtokos szőlőjében. Szatmárról Fodor Gy. Haller J. tanárok vettek részt a környékről; Brázay J.

szentszéki tanácsos, mező-petrii plébános káplánjával stb. stb.

Négykoronás Petőfi disz-kiadás. Ha Petőfi hallhatatlan költeményei, a maguk becsén és szépségén kívül még köszönhetik valakinek, hogy a nép legszelebb rétegeibe, a társadalom minden osztályába megtalálták utjokat, úgy ez bizonyára az Athenaeum; ez a nagy irodalmi intézet, mely évtizedek óta a legkülönbféle Petőfi-kiadásokkal törekedik a legnagyobb magyar lírikus kultusát növelni. Csak nem rég volt alkalmunk 20 filléres Petőfi-kiadásainak rendkívüli fontosságát méltatni, melyek úgy szólván, lerombolták azt a gátat, mely Petőfi munkái és a szó legrosszabb értelmében vett szegénység közé emelkedett és ime most újra oly kötet fekszik előttünk, mely jelentőség dolgában vetélkedik a 20 filléres Petőfi füzetekkel. Mert míg ezek csak azt tették lehetővé, hogy mindenki, bár egyszerű mezben, de mégis megszerezhesse Petőfit, az új kiadás célja az, hogy mindenki még a kevésbbé tehető is, fényes díszben gyönyörködhessek a szabadság és szerelem dalnokánál költeményeiben. Mert ez a négykoronás kiadás, minden olesósága mellett is, oly disz-munka, mely a legfényesebb könyvtárban is megállja helyét. Külső megjelenésében, aranynyomásu, allegorikus képpel díszített piros vászonkötésében rendkívül kedves és izléses. Belső kiláztatása pedig méltóan versenyez külső díszével. Papírosa finom, nyomása tetszetős, a szemnek kellemes és ilusztrációi régebbi és újabb mesterek remekművei. Ime a legszebb és legolesőbb magyar ajándékkönyv, melynél értékesebbel és méltóbbal senki sem lepheti meg azokat, kiknek örömet akar szerezni.

Volt járásbíró Amerikában. Zubay Béla, volt n.-beréznaai járásbíró, ezéltt három évvel, hivatalos pénzek elidegenítése után, megszökött s Észak-Amerikában, Johnstowban telepedett meg és ottan virágzó banküzletet nyitott. A napokban Zubay Johnstownból sok szegény ember pénzével hirtelen eltűnt. Számtalan magyarországi honfitársa bizta ugyanis a volt járásbíróra hazaküldés végett megtakarított pénzét s most óriási az elkeseredés a megkárosítottak között, mert kiderült, hogy Zubay alig küldte el századrészét a kezéhez adott pénznek rendeltetési helyére. — Nejét és kicsi gyermekét testvére, az ottani g. k. lelkész gondjaira bizta, ezek azonban minden felvilágosítást megtagadnak az elszökött sikkasztó hollétét vagy utirányát illetőleg.

Szerencse a szerencsétlenségben. Az életben már közmondássá vált, ahol legnagyobb a veszély, ott Isten keze legközelebb. Egy szerencsétlen kereskedő ugyanis jószívűsége alapján annyira lekötötte jóállásokkal a nevét, hogy rokonainak adott sziveségi váltók lejárván, azokat kénytelen volt beváltani s mivel a mostani rossz üzletviszonyok mellett üzleti hitelét megvonták, megakadt; egy szóval tönkrement. És pedig annyira, hogy csődöt kértek ellene hitellezői, sőt még vizsgálatai fogságba is helyezték. A vizsgálat kiderítette, hogy a vagyonbukott kereskedő ártatlan s a sokat zaklatott ember alig várta, hogy a fogházból kiszabaduljon. Éppen az nap, midőn kiszabadult volna, meglátogatta felesége, aki összekuporgatott pénzén Török A. és Tsa bankházában vásárolt egy osztálysorsjegyet s szerencséjére egy nagy nyoreményt ütött meg. A szegény, mások hibája folytán tönkrement családjá, visszanyerte becsületét, vagyonát, nevét és Török bankházának köszönhette mindezt. Ezen bankház, melynek V., Váczi-körut 4-ik sz. alatt főüzlete és IV., Muzeum-körut 11., továbbá VI., Erzsébet-körut 54-ik sz. alatt főküzletei vannak, amugy is ismeretes szerencséjéről, figyelmességéről és pontosságáról vevőivel szemben.

Emberölés. Batori Antal vasuti munkás szombat este betért Sáránci Ferencz kocsmájába, mely a batizi ut mellett fekszik. Amint kezdte beszégetni a sziverősit, a bátorsága is egyre fokozódott, s kötekedő kedve kerekedett. Kezdték belekötölözödni a kocsmárosba, kinek az ablakait is beverte. Végre a kocsmáros is kijött a sodrából és egy doronggal hatalmas csapást mért vendége fejére, ki sebtől vérezten kitántorgott és megindult az uton hazafelé. De a sok vérvesztés miatt nem tudta folytatni útját, s az árokba zuhant. Így találta meg reggel eszméletlen állapotban keresésére indult felesége. Azonnal a kórházba vitték, de már nem lehetett életre kelteni. A gyilkost a királyi ügyesség vette gondjai alá.

A kath. legényegylet helyiségét még e héten a Deák-téri régi törvényszéki épületbe helyezte át.

Osztálysorsjegy-érdekelteknek. „A Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaság” Budapesten (Gizella-tér, Haas-palota) az ország legnagyobb osztálysorsjegy-elárúsító helye, jelentékeny előnyöket és messzemenő biztonságot nyújt. Az intézet sorsjegyeket eredeti áron (utánvételt is) küld szét teljesen költségmentesen. Ezen előnyöknél fogva az intézet sorsjegyei a leggyorsabban fogynak el; ajánlatos tehát, hogy a megbízások mielőbb az intézethez beküldessenek.

Lővőing József üzletében (Deák-tér 22.) vásároljunk osztálysorsjegyet. 1. egész 12 kor., 1/2 6 kor. 1/4 3 kor. 1/8 1 kor. 50 fill. bérmentesen 4-szer.

A magyar nép multja és jelene. Irta Benedek Elek. Első kötet: A szolgaságtól a szabadságig. Második kötet: A bölcsőtől a sirig. Számos szöveggéppel és műmelléklettel. Az Athenaeum kiadása. A két kötet ára diszes kötésben 32 korona. — Benedek Elek befejezte im nagyszabású és irodalmunkban hízagotpótló munkáját és örvendezve látjuk, hogy az a lelkesedés, melylyel az első kötetet kezdte, a másodikban is végig vonul. Mintha csak háláját róttá volna le a föld népe iránt, mely annyi szép elbeszélés megírására ihlette, olyan szeretettel, olyan odaadással szedett össze mindent, ami a népre, a nép egész élete folyására, szokásaira és erkölcsére jellemző. Valóban a jelen és a mult rajza ez a könyv, mert a jobbagység keletkezésétől a szolgánczok lehullásáig, a fészekrakástól a temetőig nincs a magyar nép életében clyan nevezetes momentum, mely Benedek figyelmét elkerülte volna. Kitűnő elbeszélő tehetségével úgy rajzol meg mindent, hogy élővé, mozgalmassá, érdekessé válik. Akár csak tudományos regényt irt volna meg Benedek, de olyant, melynek minden adata szorgos történeti kutatások eredménye. A második kötet elevenségét és érdekességét nagy mértékben növeli az a körülmény, hogy itt a szerző irtott külforrásokon kívül, közvetlen tapasztalásból merített, és valóban, úgy a hogy Benedek a nép buját-örömét, házi, mezei és katonaeletét, lelkének költészetben való megnyilatkozását rajzolja, csak az rajzolhatja, a ki a nép véréből való vér és istenáldotta művész, ki a látottat, hallottat és mindazt, a mit érez, minden árnyalatot visszatükröző képben tudja elénk varázsolni. Ez a könyv hatalmas és megszívlelendő tanulságot sugároz ki, azt, hogy a magyarság ereje a nép, a nemzeti karakter leghivebb megszerzője és fejlesztője a föld. A szöveg szépségét számos művészi illusztráció, értékes melléklet növeli és az egész munka harmonikus kiegészítője az Athenaeum hatalmas milleniumi vállalatának: a tiz kötetes történelemnek.

Színház.

10. és 15-én (immár 4-szer) a *Kis szökevény* operettet adták, csekély számú közönség előtt.

11-én *Frou-frou*, Meilhac és Halevy bájos színműve. Könnyelmű apának két leánya van, egyik az okos Louise, másik a csapongó Gilbert, kit csak Froufrounak hívnak. Louisehez mindenkinek bizalma van, Froufrout mindenki szereti. Még Sartorys Henri is

Louiset kéri fel közbenjárónak, hogy a Froufrou kezét nyerje s Louise, bár ő szerelmes a derék Henribé, ki-zközi a házasságot. Froufrouból könnyelmű asszonyka lesz; 2 évi házasság után jönak látja Louiset magához hívni, hogy rendetlen házat vezesse, mit az nehezen bír, de mégis elfogad. Most a Louise tekintélye miatti feltékenység s a külső esábitások zavart idéznek elő a gyarló asszonyka erkölcsi világában, Froufrou küzd egy kicsit, aztán bukik s megszökik egy udvarlójával. Aztán belátja könnyelműségét, fölbred derék feré iránt nagyrabecsülésse párosult szeretete, elhagyott gyermeke után is vágyik s végre — meghal bűnbánattal férje karjaiban. — Markovics Margitnak ez volt első nagyobb szabású alakítása. Sikert, nem vonom kétségbe azon okból is, mert jeles partnerrel szemben nehéz szereppel birkózott meg. Markovics tehetsége inkább kedves, mint dus, inkább őszinte, mint csillogó; különösen vonzóvá teszi valami naivság, mi játékában hibáin is keresztül sugárzik. A 3. felvonás nagy jelenetében volt a legerőteljesebb, halála azonban — sajnos! — végkimerülésben vala. Cathry (Brigard) nem fogta föl eléggé szerepét s a könnyelmű bonvivant apából unalmas figurát csinált. Kalmárt nemes nyugalom, Molnárt férfias erő, Hetényit helyes comicum jellemzé. Pálfi erőltetett, Gööz kissé hideg volt.

12-én *Szulamith* megtöltötte a színházat. Az előadás a legjobbakk közé tartozik. A diszettek pompásak voltak; a kar tömör, erőteljes. Szalkayné énekszámáival, Kemény értelmes alakításával, Szalóczi s a szüzek tánczaikkal remekeltek, Virágh (Zingitang), Hetényi, Csöreg, Cathry (mint kérők) sokszor keltettek derűtséget.

13-án *A császár ezredese*, Ohnet gyönyörű romantikus szín műve 6 képben. Az ötletekben s fordulatokban gazdag eselekvényt keresve keresi az igazgató, gyujtó elemeket, folytonosan mintegy kanóczot tart a kezében, de igazán gyujtani, lángot lobbantani egyszer sem birt. Roquebrune ezredes (Kalmár) szívében két érzés hullámozik: Napoleon s

menyasszonya iránt. Amaz erősebb, magával ragadja; mennyasszonya hűtlen lesz hozzá s halálos veszélybe sodorja őt. Végre az ezredes nemes lénye diadalmaskodik, az elvakított leány megtér s megmenti őt. Be-fejezésül tableaux: az Elba szigetéről visszajött Napoleon. Bárminő nyomasztólag hatott is az ürességtől viszhangzó nézőtér, színészeink mégis odaadással játszottak. Kalmárnak minden felvonásban volt egy-egy pompás jelenése, melyek közül kimagaslik gyujtó beszéde a royalisták előtt s a börtön jelenet, hol menyasszonyát (Holéczy) meggyőzi. Holéczy hamar merészen neki lendülő páthosával, Molnár mint Rembert báró, Krémer az öreg katona, Cathry a rendőrkém szerepében tüntek ki.

14-én d. u. 1/24-kor félhelyárakka! *II. Rákóczy Ferencz fogsága*, este a *Tót leány* adatott, melyben Szalkayné és Kemény jeleskedtek.

16-án *A bolond*. Rákosi Jenőtől a Szabados Béla zenéjével. Nagy operette de halottam már magyar operának, zenés legendának is nevezni s nem ok nélkül. Megtelt a színház közönséggel és várakozással és részünk lón magasabb művelzetben. A darab meséje egy komédiás tragédiáj, ki meghal, mert szeret; mellette ideális bájjal magasodik fel egy kis csavargó komédiás leány alakja ártatlanságban, tudatlanságban, napraforgó szívével. Réti Lina játszotta ezt, közönségünk régi kedvence, ki 4 év után megizmosult, terjedelmes, édesen csengő hanggal jött vissza hozzánk s az első estén legott magával ragadta a közönséget. Duettje Deli urfival (Kemény), melabus Mária-dala különösen tetszett. Szalkay a szerelmét megvallani félénk, szegény bohóczot nagy hatással adta. Pompás volt Krémer a sekrestyés és Hetényi a kocsmáros szerepében. A 2 Perczel gyönyörűen tánczolt s dicsérettel kell fölemlitenünk a 2 triaszt, Erdei-, Pálfi-, Szegedit és Csöreg-, Jászai-, Cathryt humoros alakításukkal. Az est fényes diadala volt a társulának s hiszszük, hogy e magyar dalmű népies motívumaival, kitűnően sikerült, fenéges karénekeivel sokáig műsoron marad.

Árjegyzék.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL
Szatmár, Széchenyi-utca sarkán.

Helybelli
megrendelések
hazaszállítva.

Az árak változás esetén kötelezettség nélkül készpénz, vagy utánvétellel értendők.

5 kilós postarendelmény pontosan eszközöltetik.

Friss husok.		Füstölt áruk.	
1 ko.	frt/kr	1 ko.	frt/kr
1 ko. I. Marha hus	52	1 ko. debreczeni páros	80
" " Sertés	48	" " Lengyel kolbász	76
" " Borju	56	" " Sonka kolbász	80
" " Bárány	—	" " krakói	80
" " Juh	—	" " Krinolin	80
" " Friss háj olvasztani	56	" " Parizer	80
" " " szalona	52	" " Máj sajt	80
" " " bőr nélkü	56	" " Disznófej sajt	64
" " Friss kolbász bors.	100	Szalonák.	
" " fok. czitr.	60	100 ko. Fehér szalona	52
" " Friss zsír	60	1 ko. Paprikás stráf	72
Kolbász áruk.		1 ko. Kolozsvári szelet	80
1 ko. Szalámi	80	" " Füstölt szalona	64
" " füst. magyar kolb.	80		

Tisztelettel

Bölönyi László.

Termény árak.

Termény métermázsánként	Szatmáron			
	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	6	40	6	50
Kétszeres	5	20	5	30
Rozs	5	75	5	80
Árpa	4	80	4	90
Zab	4	10	4	20
Tengeri	5	40	5	50
Kása	10	—	—	—
Fehér paszuly	6	40	6	50
Tarka „	4	80	4	90
Szilva	18	—	—	—
„ füstölt	—	—	—	—
Repcze	11	—	—	—
Krumpli zsákja	1	20	1	30
Szalonna	—	—	—	—

BOR. 1—2 éves homoki 6-bor, 22 krtól 32 krig Ujbor október 30-tól kezdve 18 fttől 24 fttig.
Szőlővessző. Fajtiszta, kitünően beérett 11 jeles csemege- és 11 borfajból. Sima vessző 2 és fél fttől felfelé. 2 éves gyökeres 12 fttől felfelé.
Nemes eperfa. 2—3—4—5 éves igen erős csemete 60 krig. Nagyban vételnél 10—50 százalék engedmény.
Birsojtvány. Rendkívül nagygyümölcsű 7 fajban. Vannak rendelém. Kik ezer száma ültetik, mert rendkívül hamar és bármilyen talajban bőven terem. A szép növény 2—3—4—5 éves fák drága 15 krtól 50 krig. Nagy vételnél olyan engedmény, mint az **epernél**.
Spangol meggy. Gyümölcse rendkívül keresett, mert befőzésre legalkalmasabb, 2—3—4—5 éves fák drága 15 krtól 50 krig. Nagy vételnél oly engedmény, mint az **epernél**.
Diófa. Könnyű törű, 2—3—4—5 éves fák ára 15 krtól 50 krig. Nagyban vételnél 10—50% engedmény.
Mindenféle nemes gyümölcsfa. Körte, alma, szilva, őzsi és kajszibarack, cseresznye, meggy, szelid gesztenye, lasponya, szomorú alma, szomorú eper magas és törpe alakban. Ár 15 krtól 50 krig. Nagyban vételnél tetemes engedmény.
Kiselezett ojtvány. 2—3—4—5 éves példányok ára 2, 5, 7, 10, 15 kr.
Mindenféle vadoncz. 1000-re 5-85 fttől 19 fttig.
Akác 1—2 éves, 1000-re 3-50 fttől 12 fttig. Végtelen nagy készlet.
Sövény készítésre gleditsea (lepényfa, Krisztus koronája), 1—2 éves, 1000-re 5 fttől 14 fttig.
Sövény készítésre maclura aurentika 1000-re 5-80 forintól 20 forintig.
Kerti eszköz. Horoló szőlő ültető vas, kerti fűrés, olló, görbe szemző, valamint ojtókés, jelfa, ojtókés igen alacsony és kitűnő anyagból.
Viszonteladók keresetnek s ezek 20—30 százalék engedményen túl 6 heti, esetleg 4—6 havi hitelt is kapnak. **Ar-és névjegyzéket** küld: **Unghváry László Czeplédről.**

Nemzeti szálloda

Budapest Váci-u. 9.

Elsőrangú,

minden kényelemmel ellátva.

Belváros legélénkebb helyén.

* * * Villamvilágítás. — Felvonó

(Lift). — Fürdő. — Telefon. * * *

Restaurant és kávéház.

Olcsó árak.

Szobák 1 forint 20 krajczártól feljebb.

Czukorka chokolád deszertek és Kugler (Gerbeaud) czukorkák dús választékban.

SZENTPÉTERY I.

FÜSZER-, CSEMEGE-, BOR, ÉS KÜLÖNLEGESSÉGEK ÜZLETE
 DEÁK-TÉR (26. sz.) PLÉBÁNIAI-PALOTA.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hoznom, hogy Szatmáron Deák-tér 26. szám alatt a plébániai-palota épületében, **SZENTPÉTERY GÉZA** ezége alatt **10 évig főnálló**

fűszer-, csemege-, bor-

és különlegességi üzletet tovább folytatom, és azt egészen ujonnan a mai kor igényeinek legmegfelelőbbben rendeztem be.

Ugy fűszer, mint a csemege-, bor-, pezsgők- és egyéb különlegességeimet a legjobb és a legelső forrásokból szerezttembe; s így tehát azon kellemes helyzetben vagyok, hogy tisztelt vevőimnek a legmeszebbre menő kívánalmainak megfelelhettek.

Beesés pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel:

SZENTPÉTERY I.

Naponta frissen főt prágai sonkák, hideg felvágottak és csemege sajtok.

Saját készítésű fehérneműk az ezredéves országos

PÁSKUJ IMRE

hazai iparcsarnokába

megjöttek

az őszi és téli idényre

a legdivatosabb

NŐIRUHA KELMÉK

és a legjobb minőségű tiszta gyapjuból készült

hazai gyapjuszövetek és posztók

férfi öltönyök és felsőkre, melyekből nagy választék van; ugyisint **szepességi len vásznak**, damaszt asztalneműk, pamut siffonok és vásznak állandóan raktáron tartatnak; a saját készítésű **női- és férfi fehérneműk** szintén készletben vannak s azokból a legszébb **menyasszonyi kelengyék** a legrövidebb idő alatt készíttetnek.

Téli harisnyák, alsó ruhák, keztyűk, sapkák, muffok, gallérok, kalapok, **szőnyegek**, **függönyök**, **ágyterítők**, **paplanok**, **pokróczok**, **madráczok** nagy választékban vannak.

Torna ingek nagy választékban.

Bicikli ingek, harisnyák, sapkák

Vidékre árjegyzékek és minták bérmentve.

fejlesztéseért milleniumi éremmel lettek kitüntetve!

Ez évben tartott kiállításon elismerő oklevelet nyert.

kiállításon, jeles munka, versenyképesség és új iparág

„Stearoptinum“

(Olaj-sebtapasz)
Bámulatos gyorsan gyógyító olaj-sebtapasz, a mely egyetlen a maga nemében s egy régi család titka.

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármily sebeknél: vágás, zuzódás, égés, fagyás, mindenféle kelevény, a női emlők gyuladása és gyűlése, a titkos betegségek, kiütések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona.

A hatásért kezességet vállal, a mi, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratoriuma.

A pénz beküldésével vagyutánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában:

Budapest, VII. kerület, Mexikói-ut 88. II. 25.

A főtőzsdeben vásárolt 92104. számú sorsjegy 5000 koronát, 71141. számú sorsjegy is 2000 koronát nyert.

Igyekezettünk oda irányul, ugy a nagy, mint kisebb nyereményeket legpontosabban kifizetni.

Ajánljuk az osztálysorsjegyek nálunk való minél tömegesebb beszerzését, mert ugy nagy, mint számos kisebb nyereménnyel lettek már gyakran számaink kihuzva. A n. é. közönség tehát aránylag esékély közzézet mellett a legkedvezőbb nyerési esélyeket étheti el.

Az osztálysorsjatekakra vonatkozó bármilyen felvilágosítással készséggel szolgál a

M. Kir. Főtőzsde

Osztálysorsjegy főelárusítás. Kereskedelmi Bank palota.

Az összes 50.000 nyeremény **JEGYZEKE.**
A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:
1.000.000 korona.
A nyeremények részletes beosztása a következő:

Kézpénzben fizetendő.	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 . . .	200000
2 . . .	100000
1 . . .	90000
1 . . .	80000
1 . . .	70000
2 . . .	60000
1 . . .	40000
1 . . .	30000
1 . . .	25000
2 . . .	20000
1 . . .	15000
31 . . .	10000
62 . . .	5000
3 . . .	3000
432 . . .	2000
763 . . .	1000
1236 . . .	500
90 . . .	300
81700 . . .	200
3900 . . .	170
4900 . . .	130
50 . . .	100
3900 . . .	80
2900 . . .	40
50,000 nyer. és jut. összegben	13.160,000

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró magy. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegy 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyek szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160,000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz
egy nyolczad (1/8) frt —.75 vagyis 1.50 korona
egy negyed (1/4) „ 1.50 „ 3.— „
egy fél (1/2) „ 3.— „ 6.— „
egy egész (1/1) „ 6.— „ 12.— „

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

1. é. október hó 28-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

bankház

Budapest,

V., Váci-körut 4/a.

Fiókbankházak: IV., Muzeum-körut 11.
VI., Erzsébet körut 54.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három és fél millió koronát.

Rendelőlevél levágandó.

Török A. és Társa főelárusítók Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget _____ korona összegben } utánvételezni kérem }
} postautalvánnyal küldöm. } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím.

Csinos kivitelü

báli, üdvözlő kártyákat, lakodalmi és eljegyzési meghívókat, mérlegeket, mindennemű rovatos munkákat, üzleti körleveleket, falragaszokat, a legjutányosabb ár mellett készít a

„PÁZMÁNY-SAJTÓ“

könyvnyomda.

Ugyanitt nagy raktár: egyházi, iskolai, katonai, jegyzői nyomtatványokból.

Hirdetéseket

legolcsóbban vesz fel

a

„HETI SZEMLE“,

Szatmármegye legelterjedtebb s egyedüli politikai hetilapja.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére a „vörös kereszt“-hez.

Kitüntetve:

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüsszel, Bologna, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Waltergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl az 1900-ik nyári és őszi időnyre papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

különösen:

meleg téli havelokokat, s. p. finom fekete palmerstonból ujjak nélkül 18 frt, ujjakkal 24 frt.; ujjakkal és valódi széles prém-gallérral, bélelve 34 frt.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciumok, eingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból tartós és diszes kivitelben. Szövetek méter számra is eladatnak.

Egyházi szerek

végleges megrendelés után olcsón szállíttatnak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

Elvállalok épület-üvegezéseket.

GYÖRY KÁROLY

ÜVEG- ÉS PORCELLÁN KERESKEDÉSE SZATMÁR, DEÁK-TÉR.

Jelen időnyre ajánlom egész új mintájú porcellán és angol fajans étkező, kávé, teás, és ozsonnás készleteimet, melyekből **rendkívül nagy raktárt tartok**. Továbbá ajánlok: Magyar, Cseh, Francia ivókészleteket. Berdorfi, Alpaca és cinacél evőeszközöket, **konyha berendezési** cizikeket, egész finom olaj nyomatu genre és szent képeket, sok más használati és disztárgyakat, melyekből állandóan nagy raktárt tartok.

Kérve a nagyérdemű közönség becses pártfogását

kész szolgálattal

Györy Károly.

Kész ablakok minden nagyságban.

Törvényesen hitelesített üvegek és poharak.

Képek-keretezések igen olcsó árban.

M.K. EGYETEM VECYTANI INTÉZETE:

A KRISTÁLY

SZT LUKÁCSFÜRDŐI

HEGYIFORRÁS

IGENTISZTA

BICARBONAT

ÁSVÁNYVIZ

KAPHATÓ: FÜSZERKERESKEDÉSEKBE VÉNDÉGLÖKBE ÉS MINDEN VASUTI ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

„Több száz kiváló orvos által ajánlva,“
„A legízletesebb és legolcsóbb ásványviz.“
Kapható Szatmáron: minden jobb „fűszerkereskedésben és vendéglőben.“